

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

מתוך

כרך כז, תשל"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

ל"פניני לשון מדברי רי"א מודנה

(לשוננו לעם כז, 96)

א. זוקן טבעי וזוקן מקרי

בצירופים אלה נתלה רי"א ממודנה בשניים שקדמו לו

הרבה. עמנואל הרומי, הפותב:

החולי הוא זוקן מקרי, אך הזוקן חולי טבעי (מחברת ד', שורה 86, מהד' ירדן).

ולפניו כתב ר' אברהם בן חסדאי ב"בן המלך והנזיר:

ואמרו עוד: החולי זקנה מקרית, והזקנה חולי טבעי (שער כה).

ואולי גם זה אינו המקור הקדום ביותר.

ב. כֹּל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לְבַעַל-

בִּיטוּי זֶה נִמְצָא אֲצֵל עֲמֻנְאֵל¹:

קָצָה בְּחוּשָׁקִים וּבְכֹנֵי הַבְּלִיעַל, וְלֹה הַכִּרְפִּיִּים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ
לְבַעַל (מִחֻבֶּרֶת ג, שׁוּרָה 10; וּמַעֲיָן זֶה, מִחֻב' ו, שׁוּרָה 354; מִחֻב'
כֹּה, שׁוּרָה 249).

עַל חִיבְתּוֹ שֶׁל מוֹדְנָה לְבַעַל הַמִּחֻבֶּרוֹת מַעֲיֵדָה הַבָּאָת
דְּבָרִים בְּשֵׁם אוֹמְרָם בְּרֹאשׁ הַקִּדְמָתוֹ לִּהְיוֹתִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה-
לְשִׁלְמָה מִן הָאֲדוּמִים: שִׁפְתָּ אִמָּת תִּכְּוֶן לַעַד הוּא הַמְשׁוֹרֵר
בְּמִחֻבֶּרוֹתָיו בְּאוֹמְרוֹ: מָה תֹאמַר חֲכַמַּת הַנִּינֹן אֵל הַנּוֹצְרִים?
אֲנִי גִבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים. וְהוּא מִמִּחֻבֶּרֶת ו, שׁוּרָה 341.
אִי בִשְׁעָה שֶׁלֹּא הֵבִיא מוֹדְנָה דְּבָרִים בְּשֵׁם אוֹמְרָם, לֹא
נִתְּכּוֹן לְהַתְקַשֵּׁט בְּשֵׁל אֲחֵרִים, אֲלֹא שֶׁהֵיוּ הַחִידוּדִים מוֹכֵרִים
מִן הַסֵּתֶם לְקוֹרְאָיו, וְהוּא הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם כְּמַלְיוֹת.

1. וְלֹא אֲצֵל אֲלֵחֵרִי, כִּפִּי שְׁצִיז' ש' ז'